

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AVOKATI I POPULLIT

Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës,
trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri

Tel/Fax: +355 4 2380 300/315
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. Prot.
Nr. Dok. 201900939/2

Tiranë ___/___/2019

Lënda: Rekomandime për inspektimin e bërë në Komisarjatin e Policisë Has.

Drejtuar: Z. Rustem MAZREKU
Shefi i Komisarjatisë të Policisë

HAS

Për dajeni: Z. Zef LASKA
Drejtori i Drejtorisë Vendore të Policisë

KUKËS

I nderuar z. Mazreku,

Avokati i Popullit, në rolin e Mekanizmit Kombëtar për parandalimin e torturës, trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues, në vijim Mekanizmi Kombëtar,¹ bazuar në nenin 19/1 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999, "Për Avokatin e Popullit", i ndryshuar, kreu një inspektim në Komisarjatin e Policisë Has.

Inspektimi u krye në datën 25.07.2019, sipas një Plani Inspektimi të miratuar më parë nga Avokati i Popullit. Në përbërje të grupit inspektues ishin z.Besnik Deda, z.Genci Tërpo, znj.Nertila Qafzezi dhe z.Alfred Koçobashi, me detyrë Nd/Komisionerë pranë Mekanizmit Kombëtar.

Inspektimi kishte si qëllim verifikimin e respektimit të standardeve të përcaktuara në ligjin nr.108/2014, "Për Policinë e Shtetit", Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.1102, datë 07.11.2017, për miratimin e procedurës standarde "Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre", Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.306, datë 31.03.2016, për miratimin e procedurës standarde "Rregullat teknike të shoqërimit në polici", si dhe zbatimin e rekomandimeve të Institucionit të Avokatit të Popullit të bëra gjatë inspektimit të vitit 2018.

Institucioni i Avokatit të Popullit, pasi u njoh me konstatimet e grupit inspektues, ka detyrimin kushtetues dhe ligjor t'ju parashtojë konkluzionet përfundimtare, të cilat do ti gjeni në vijim:

¹ Neni 74/1 i ligjit nr. 8328, datë 16.04.1998, "Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe të paraburgosurve", i ndryshuar.

Shënime të përgjithshme

Në përputhje me metodologjinë e zhvillimit të inspektimit në institucionet ku mbahen e trajtohen shtetas të privuar nga liria, grupi i inspektimit u takua fillimisht me z.Rustem Mazreku, me detyrë Shef i Komisarariatit të Policisë Has, të cilin e vuri në dijeni lidhur me qëllimin e inspektimit. Drejtuesi i komisarariatit, si dhe punonjësit e tjerë të policisë të cilët u kontaktuan, u treguan bashkëpunues dhe transparentë gjatë komunikimit dhe inspektimit.

Grupi i inspektimit, pasi mori informacionin e nevojshëm lidhur me qëllimin e inspektimit, inspektoi ambientet e shoqërimit, zyrat e punës të punonjësve të policisë, si dhe u njoh me dokumentacionin përkatës ku pasqyroheshin veprimet e kryera me personat e shoqëruar.

Nga informacioni dhe inspektimi i kryer në ambientet e shoqërimit në Komisariatin e Policisë Has, lidhur me zbatimin e rekomandimeve të Institucionit të Avokatit të Popullit nga inspektimi i vitit të kaluar 2018, rezultoi se:

1. **Nuk ishte zbatuar rekomandimi**, për krijimin e dhomave të shoqërimit të ndara më vete për personat e shoqëruar të rritur, për femrat dhe të miturit, sipas kërkesave të ligjit nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit” dhe procedurave standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin nr.306, dt.31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit.
2. **Nuk ishte zbatuar rekomandimi**, për krijimin e ambienteve të punës ku merren në pyetje/intervistohen shtetasit e shoqëruar në mjediset e policisë, gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga punonjësit e policisë, si dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera brenda këtyre ambienteve.

Ndërkohë, nga verifikimi i dokumentacioneve dhe regjistrit që ndodheshin në zyrën e punonjësit të policisë të informacionit, grupi i inspektimit konstatoi se:

1. **Ishte zbatuar rekomandimi** për plotësimin me përgjegjësi dhe saktësi të të gjitha rubrikave të “Regjistrit të evidentimit të të dhënave të personave të shoqëruar”, si dhe dokumenteve të tjera të parashikuara në aktet ligjore e nënligjore, që kanë të bëjnë me procedurën standarte të shoqërimit në mjediset e policisë.

Në përfundim të inspektimit grupi monitorues konstatoi se, megjithëse në Komisariatin e Policisë Has ishin marrë masa për përmirësimin e standardeve të dhomave të shoqërimit, vazhdonin të ishin të pranishme disa problematika dhe më konkretisht:

Ambienti i shoqërimit dhe kushtet e tyre

Ambienti i shoqërimit në Komisariatin e Policisë Has ishte ndërtuar i ri dhe përshtatur sipas kërkesave të ligjit nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit” dhe procedurave standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin nr.306, dt.31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit.

Grupi i punës, pasi mori informacionin e nevojshëm, inspektoi nga afër ambientin e shoqërimit. Ky ambient ndodhej në katin e parë të ndërtesës të këtij komisarati. Në hyrje të godinës ndodhej zyra e punonjësit të policisë të informacionit dhe përbri saj, ndodheshin 2 (dy) dhoma shoqërimi, të ndara më vete një për persona të rritur dhe një dhomë për

femra/të mitur, pasi dhe fluksi i personave të shoqëruar në mjedisin e policisë ishte shumë i ulët.

Por, referuar procedurës standarde për rregullat teknike të shoqërimit, ambienti i shoqërimit duhet të kishte 3 (tre) dhoma shoqërimi të ndara ndara më vehte për persona të rritur, femra dhe të mitur².

Dhomat e shoqërimit ishin me sipërfaqe dhe hapësira të bollshme për qëndrim, ato kishin dritare të cilat lejonin ajrimin dhe ndriçimin natyral, si dhe kishin ndriçim nga rrjeti elektrik.

Dhomat e shoqërimit ishin të pastra nga ana higjieno-sanitare, ishin të lyera dhe të pajisura me orënditë e nevojshme, si tavolinë dhe karrige për qëndrimin ulur të shtetasve të shoqëruar. Në korridorin e ambientit të shoqërimit ndodhej një tualet, i cili ishte i pastër dhe kishte çezëm me ujë të rrjedhshëm.

Ambienti i shoqërimit në këtë komisarjat nuk kishte sistem monitorimi me kamera për mbajtjen në vëzhgim të korridorit dhe dhomave të shoqërimit.

Në kohën e kryerjes së inspektimit nuk kishte asnjë person të shoqëruar dhe për rrjedhojë grupi i inspektimit nuk mundi të realizoi intervista me këta persona, në lidhje me trajtimin që u bëhet në mjediset e policisë.

Ambientet e sigurisë dhe kushtet e tyre.

Në Komisarjatin e Policisë Has, nuk kishte ambiente të sigurisë dhe personat e arrestuar/ndaluar pasi regjistroheshin në regjistër, dërgoheshin menjëherë në dhomat e sigurisë të Komisarjatisë të Policisë Kukës.

Regjistri për evidentimin e personave të shoqëruar, ndaluar/arrestuar si dhe trajtimi i të shoqëruarve, ndaluarve/arrestuarve gjatë veprimeve që kryen policia.

Gjatë inspektimit u konstatua se në Komisarjatin e Policisë Has, “Regjistri i evidentimit të të dhënave për personat e shoqëruar” ishte i tipit “Model nr.1” konform kërkesave të procedurave standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin nr.306, datë 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit dhe ishte i sekretuar.

Të gjithë personat e shoqëruar në organin e policisë sipas dispozitave të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit” regjistroheshin në këtë regjistër nga punonjësit e zyrës së informacionit.

Nga kqyrja e këtij regjistri rezultoi se, koha e qëndrimit në gjendje shoqërimi të shtetasve ishte e ndryshme nga 1 deri në 10 orë në raste të veçanta. Rubrikat e regjistrit ishin plotësuar në mënyrë korrekte, me përgjegjësi dhe saktësi nga punonjësit e policisë³.

Në këtë komisarjat kishte regjistër për personat e ndaluar/arrestuar, ku evidentoheshin të gjitha rastet e ndalimeve dhe arrestimeve të kryera nga punonjësit e këtij organi, i cili ishte i sekretuar. Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se në rastet e arrestimeve dhe të ndalimeve

² *Kreu VI, pika 3 e Procedurave standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”.*

³ *Kreu VII, Procedurat standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin Nr. 306, dt. 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit*

të personave të shoqëruar, ora e arrestimit/ndalimit përputhej me orën e shoqërimit të tyre në organin e policisë.

Ndërkohë u konstatua se në këtë komisariat kishte regjistër për evidentimin e kërkesë/ankesave të personave të shoqëruar, të arrestuar dhe të ndaluar, sikurse parashikohet në nenin 115 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, por gjatë vitit 2019 nuk ishte evidentuar asnjë ankesë apo kërkesë.

Ambientet e intervistimit

Në Komisaratin e Policisë Has specialistët e policisë gjyqësore i kryenin veprimet procedurale me shtetasit e shoqëruar në zyrat e punës së tyre, pasi nuk kishte një ambient të veçantë për kryerjen e veprimeve hetimore.

Gjithashtu, Komisarati i Policisë Has nuk posedon hapësirë të posaçme për intervistimin e fëmijëve të mitur. Mekanizmi Kombëtar e konsideron me rëndësi të veçantë faktin se bisedat me fëmijët duhet të realizohen në një ambient të përshtatshëm që duhet të jetë i rregulluar në mënyrë të posaçme për zhvillimin e bisedave, pasi nga intervistimi i tyre në zyrat e punës të specialistëve të policisë, mund të shkaktohet traumatizim i mëtejshëm i të miturve.

Lidhur me këto fakte Institucioni i Avokatit të Popullit nisur edhe nga inspektimi i mëparshëm ka rekomanduar marrjen e masave për krijimin e zyrave të dedikuara ku merren në pyetje shtetasit, gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore, madje dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera në këto zyra, por konstatojmë se sërish ky rekomandim nuk është plotësuar⁴.

Avokati i Popullit, duke iu referuar standardeve ndërkombëtare, e konsideron procesin e monitorimit filmik një element parësor për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të njeriut, pasi ka efekt parandalues për kryerjen e veprave të dhunshme dhe të dënueshme, si nga ana e të shoqëruarve, ndaluarve e arrestuarve, ashtu dhe nga vetë punonjësit e policisë së shtetit.

Nga monitorimi që u bë në disa prej zyrave të punonjësve të policisë, nuk u gjetën sende, prania e të cilave të ekspozonte dhunë tek personat me të cilët ata kryenin veprime procedurale.

Ndihma juridike dhe psikologjike

Nga pyetja e punonjësve të policisë rezultoi se në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit madhorë të cilët nuk kishin mundësi financiare për të pajtuar avokat privat dhe kërkonin ndihmë juridike, atyre iu sigurohej mbrojtja me avokat. Në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit ishin të mitur, veprimet procedurale kryheshin në praninë e detyrueshme të avokatit mbrojtës të caktuar kryesisht dhe të psikologut. Avokatët

⁴ “Një sistem i monitorimit të vazhdueshëm i standardeve dhe procedurave të intervistave të policisë duhet vënë në zbatim, po ashtu; kjo kërkon një regjistrim të saktë të intervistave të personave në ambientet e policisë, të cilat, nëse është e mundur duhet të zhvillohen me pajisje regjistruese elektronike (audio dhe/video). Duhet të kërkohet që të regjistrohet në mënyrë sistematike koha kur ka filluar dhe mbaruar intervista, ndonjë kërkesë të bërë nga i ndaluari gjatë intervistës, si dhe të personave të pranishëm gjatë çdo interviste.”

siguroheshin nga lista e avokatëve të dërguar nga organi i prokurorisë. Ndërsa psikologu sigurohej në bashkëpunim me shkollën e mesme të qytetit Krumë.

Gjatë inspektimit u konstatua se në korridoret e ambientit të shoqërimit dhe në dhomat e shoqërimit të këtij komisariati ishin afishuar postera me të drejtat ligjore të personave të shoqëruar në organin e policisë dhe të personave të ndaluar/arrestuar.

Ndërkohë u konstatua se në këtë komisarjat zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në Nenin 109/5 dhe 122/5 të ligjit Nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VII, pika a.3.4 të procedurave standarte për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimin e çështjes përkatëse. Rezultoi se ndaj personave të shoqëruar nga punonjësi i policisë mbahej një procesverbal tip i emërtuar “Formulari i Raportit të Shoqërimit ose Ndalimit/Arrestimit”.

Gjatë inspektimit, u evidentuan disa praktika të njëpasnjëshme ku në përfundim të procedurave dhe veprimeve të kryera nga punonjësit e policisë, mbahej procesverbali përkatëse i cili pasi firmosej, një kopje i jepej personit të shoqëruar dhe një kopje mbahej nga punonjësi i zyrës të informacionit.

Për sa më sipër dhe me qëllim zgjidhjen e problemeve të konstatuara gjatë këtij inspektimi, bazuar në pikën 3 të nenit 63 të Kushtetutës ku parashikohet se: “Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike” dhe në bazë të nenit 21/b të ligjit nr. 8454 dt.04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar, ku përcaktohet se: “Avokati i Popullit paraqet rekomandime për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ, që, sipas tij ka shkaktuar shkelje të të drejtave dhe lirive”,

REKOMANDOJMË:

1. Marrjen e masave të menjëhershme për ndërtimin e ambientit të shoqërimit me dhoma të ndara më vehte për personat e rritur, femrat dhe të miturit në Komisarjatet e Policisë Has, sipas kërkesave të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit” dhe procedurave standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin nr.306, dt. 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit.
2. Marrjen e masave të nevojshme për krijimin e ambienteve të punës ku merren në pyetje shtetasit gjatë kryerjes së veprimeve proceduriale nga oficerët e policisë gjyqësore dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera.

Për qëndrimin që do të mbani dhe masat që do të merrni në zbatim të këtij rekomandimi, të vihemi në dijeni brenda afatit 30 ditor sipas nenit 22 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe bashkëpunimin tuaj.

KOMISIONERI

Ermonela XHAFA